

PAGESUSI GIYA 21

Ang Kadag-hanan Ba Masayop

Sa Giya 16 atong nadiskobrehan nga ang pagsinati sa Sabado nga igpapahulay usa ka mahinungdanong panagang o tambal sa karon nga masulob-on nga pagkinabuhi. Tungod amg Diyos nakasabot sa atong matag panginahanglan. Iyang gitukod ang matag pito ka adlaw alang sa atong physical na kapahulayan ug sa atong espirituhanong kabaskog. Human mamugna ang kalibutan sa unom ka adlaw, “nagpahulay”; Siya sa ikapito ka adlaw “Gipanalanginan” ug “Gibalaan” (Genesis 2:1-3).

Sa diha nga gihatag sa Diyos ang napulo ka sugo ngadto sa Iyang katawhan Israel, Iyang gibutang ang kasugoan aron bantayan ang ikapito ka adlaw nga Sabado diha sa kasingkasing sa kasugoan (Ex. 20: 8-11). Sumala niini naga kasugoan, ang Sabado handumanan sa gahum sa paglalang sa Dios, ang adlaw sa pagpahulay ug paghunahuna mahitungod sa katahum ug sa katingalahang mga buhat sa iyang paglalang, adlaw sa pagpahulay ug pagduol nga suod sa atong maglalalang, ang adlaw sa pagsuta sa dako lawom natong relasyon uban kaniya...

1. MAKALIBOG NA PANGUTANA

Kini nagdala kanato sa suhito nga daghan ang nagalibug. Ang Kristohanon nga kalibutan may panahon nga nagbantay sa duha ka nagkalahi nga panahon o adlaw. Sa ua ka higayon, kadaghanan sa kristohanon nga sincero naga obserbar sa adlawng Domingo, ang unang adlaw sa semana, diin ilang gituohan nga mao ang handumanan sa pagkabanhaw ni Jesus. Sa laing bahin usab, dako nga grupo sa mga kristohanon, sama ka sincero, magtuo nga ang Bibliya nagtahud lamang sa ikapito – nga adlaw ingon nga igpapahulay ug wwalay nagpamatuod sa kabalaan sa Domingo.

Aduna bay kalainan niini unsa nga adlaw atong bantayan nga igpapahulay? Ingon ug sincero ug matinodanon-anong katawhan nga gustong mahibalo sa kamatuoran, kinahanglan atong pangutan-on atong kaugakingon: “Unsay mahitabo ni Jesus? Unsay handum ni Jesus nga ipabuhat kanako?”

Pagkab-ot sa decisyon mahitungod niini, daghang mahinungdanong kamatuoran kinahanglan maklaro: Kinsay nag-usab sa igpapahulay gikan sa Sabado, ang ika pito nga adlaw sa swmana? Aduna bay panugot sa Bibliya sa pag-usab niini? Kon mao, and Dios ba O si Kristo O tingali ang mga apostoles naghimo sa kausaban?

Kon mao, atong ipakita pinaagi sa paglantaw sa tanan nga atong mahimong mga posibilidad.

2. ANG DIOS BA NAG-USAB SA ADLAW?

Aduna bay mga pagpamatuod o mga pagpahibalo gikan sa Dios nga nag-usab sa igpapahulay gikan sa ikapito ngadto sa unang adlaw sa semana?

Kasagaraan sa mga kristohanon nagdawat nga ang napulo ka sugo akseptado nga giya nga atong kinabuhian. Kini lang ang mensahe nga ang Dios sa personal nagdulat niini alang sa tibuok katawhan. Kini mahinungdanon kaayo, Iyang gisulat kini sa papan nga bato sa iyang kaugalingong tudlo. (Exudo 31:18)

Sa ikaupat ka sugo ang Diyos nagmando kanato:

Hinumdomon mo ang adlaw nga igpapahulay aron sa pagbalan-an niini. Sa unom ka adlaw magbuhat ka, ug buhaton mo ang tanan nga imong bulohaton: APAN ANG ADLAW NGA IKAPITO MAOY USA KA ADLAW NGA IGPAPAHULAY ALANG KANG JEHOVA NGA IMONG DIOS, niining adlaw dili ka magbuhat... kay sa unom ka adlaw gibuhat ni JEHOVA ang langit ug ang yuta, ang dagat ug ang tanan nga anaa niini, ug MIPAHULAY sa ikapito ka adlaw; Busa GIPANALANGINAN NI JEHOVA ang adlaw igpapahulay ug GIBALAN NIYA KINI. (Exudo 20: 8-11)

Paghatag sa Dios sa napulo ka sugo sa iyang katawhan, iya usab nga giklaro walay tawo nga mag-usab sa kasugoan gikan sa iyang balaang ngabil.

“DILI KO pagalapason ang akong kasugoan, ni PANGAILISAN ANG BUTANG NGA MIGULA SA AKONG NGABIL” – (Deuteronomio: 4:2)

Ang bibliya tawo nga ang Diyos wala mag-usab sa igpapahulay gikan sa ikapito ngadto sa unang

adlaw sa semana.

3. GIUSAB BA NI JESUS ANG SABADO?

Sumala ni Jesus, ang napulo ka sugo dili gayud kini mausab.

“Ayaw kamo paghunahuna nga mian ako aron sa pagbungkag sa kasugoan o mga profeta; Ako mianhi dili sa pagbungkag kun dili sa pagtuman niini. Kay sa pagkatinuod sultihan ko kamo nga samtang magalungtad pa ang langit ug ang yuta, walay pagasayloan sa kasugoan bisan usa nalang ka kudlit o usa ka tulpok niini hangtud ang tanan matuman.”—Mateo 5:17-18;

Sa giya 16 sa atong nadiskobrehan, nga maoy nabatasan ni Jesus ang pagsimba sa sinagoga sa pagka Sabado (Lukas 4:16) ato usab na diskobrehan nga si Jesus gusto nga ang iyang mga tinun-an magpadayon sa pagsinati sa kalipay sa tinuod nga pagbantay sa adlawong igpapahulay. (Mateo 24:20)

Tataw kaayo nga gikan sa pagtulon-an ni Jesus ug iyang ehemplo nga kita kinahanglan og Sabado alang sa pagpahulay, paghunong sa trabaho, makig-uban sa Dios.

4. GIUSAB BA SA MGA APOSTOLES ANG IGPAPAHULAY?

Si Jacobo ang unang pangulo sa unang Cristohanong Iglesya, nagsulat mahitungod sa Napulo ka Sugo:

“Kay bisan kinsa nga magabantay sa kinatibuk-an sa kasugoan napason sa tanan niini. Kay siya nga nag-ingon, ‘Ayaw pagpanapaw,’ nag-ingon man usab ‘ayaw pagpatay.’ Bisan pa kon ikaw dili manapaw apan makapatay ka, ikaw mahimong malinapason sa kasugoan.”—Jacobo 2:10, 11.

Si Lukas, usa ka mananambal ug ebangelista sa unang iglesya, nagbalita:

“Ug sa adlaw nga Igpapahulay nangadto kami sa garwas sa pultahan sa siyudad, sa daplin sa suba diin sa among paghunahuna didtoy dapit nga ampoanan; ug nanglingkod kami ug nakigsulti sa mga babaye nga nagkatigum didto.”—Buhat 16: 13.

Ang libro sa Buhat sa Bag-ong Tugon naghigut sa 84 ka higayon sa igpapahulay nga gibantayan sa mga Tinun-an ni Kristo, tanan sila kapin sa 14 anyos human nabanhaw si Jesus: duha ka igpapahulay sa Antioch (buhat 13:4) usa sa Pilipi (Buhat 16:13) tulo sa Thesalonica (17:2,3) 78 ka igpapahulay sa Corinto (Buhat 18:4,11).

Si Juan, ang katapusan sa duce ka apostoles nga namatay, nagbantay sa Igpapahulay, siya nagsulat:

“Sa adlaw sa Ginoo diha ako sa Spiritu.”—Pina. 1:10.

Matud pa ni Jesus, ang adlaw sa Ginoo mao ang Sabado/Igpapahulay;

“Ang Anak sa Tawo Ginoo sa Igpapahulay.”—Mateo 12:8.

Usa ka pagtuki ug pagsusi sa kasulatan nagpamatuod nga ang mga apostoles walay pagsulay sa pag-usab sa Adlaw sa Dios nga pahulay gikan sa Ikapito ngadto sa unang adlaw sa semana. Ang Bag-ong tugon naghigut sa unang adlaw sa semana walo(8) lang ka beses., ni usa niini nagpahayag nga ang unang adlaw sa seman gisulti ingon nga balaan nga adlaw, ni naghigut man lang nga kinahanglan ato kining simbahon. Usa ka makuti nga pag-usisa sa walo ka texto nga nagtudlo sa unang adlaw sa semana nga mga panghitabo sa adlawng Domingo.

1. Ang babaye miabot sa Lubnganan sa unang adlaw sa semana. (Mateo 28:1).
2. Paglabay sa adlawng Igpapahulay “ang mga babae nagpadayon sa ilang ginbuhaton sa unang adlaw sa semana (Marcos 16:1,2).
3. Si Jesus mipakita pag-una kang Maria Magdalena sayo sa unang adlaw sa semana.(Marcos 16:9).
4. Ang mga Tinun-an ni Jesus nagpadayon sa ilang mga ginbuhaton sa unang adlaw sa semana. (Lukas 24:1).
5. Si Maria miadto sa lubnganan ni Jesus ug nakita ang Lubnganan wala nay sulod sa unang adlaw sa semana. (1Juan 20:1).
6. Ang mga Discipulo nagkatigum “sa kahadlok sa mga Judeo.” (Wala magsimba) sa unang adlaw sa semana (Juan 20:19).
7. Si Pablo nangutana sa mga membro sa Iglesya sa pag-ihap sa ilang mga pundo sa unang adlaw sa semana, ug “naggahin ug kantidad sa salapi” alang sa mga kabus sa Jerusalem (1Corinto 16:1,2). Ang texto wala maghisgut sa relehiyosong katiguman.
8. Sa Buhat 20:7, si Lukas naghigut sa pagwali ni Pablo sa unang adlaw sa semana sa panamilit nga katiguman, hinoon si Pablo nagwali kada adlaw, ug nagtipik-tipik sa tinapay kada adlaw(Buhat 2:46).

Wala niini nga texto nagsugyot nga ang mga apostoles nagsulay pag undang pagsimba sa adlaw nga ikapito sa pagsimba. Ang mga apostoles naghigut nga walay pagkausab sa Igpapahulay gikan sa Ikapito ngadto sa unang adlaw sa semana.

Klaro kaayo nga walay ebidensiya pag-usab sa Igpapahulay gikan sa Sabado, ang ikapito ka adlaw sa semana ngadto sa Domingo, ang unang adlaw sa semana. Ang pag-usab miabot human sa mga adlaw ni Jesus ug sa mga apostoles, busa kinahanglan lantawon ta ang kasaysayan aron sa pagsuta kanus-a ug giunsa pag-usab ang nahitabo.

5. DIIN GIKAN ANG DOMINGO?

Ang mga Apostoles sa tataw nagpahibalo kanato nga ang ubang mga Kristohanon mangawala gikan sa doktrina sa Bag-ong Tugon nga Kristianismo." Busa pagbantay kamo" (Buhat 20:29-31) ug mao gayod ang insakto nga panghitabo. Takus nga mga manunulat sa kasaysayan sa tataw nagsulat giunsa sa mga Kristohanon pagsugod sa pagkawala gikan sa kaputli sa Apostolika Iglesya. Ang Tradisyon ug mga doktrina nga gimugna ni Pablo, Pedro ug uban pang nagmugna sa Kristohanon nga Iglesya wala gayud makahatag hinayhinay nga pagsupak ngadto sa Iglesya.

Ang pag-usab sa pagbantay sa Sabado ngadto sa Domingo nga pagsimba nahitabo human sa Bag-ong Tugon natapus ug ang tanang apostoles nangamatay na. Ang kasaysayan nasulat nga ang mga Kristohanon hinay-hinay nga namalhin gikan sa pagsimba ug pagpahulay sa Ikapito ka Adlaw ngadto sa unang adlaw sa semana. Apan sa gihapon ang mga tumotoo wala mangundang sa pagsimba sa adlawng ikapito nga Igpapahulay sa gitakda nga pagpahulay ug sa kalit nagsugod pagbantay sa domingo sa mga Kristohanon nga gikan sa Italy, sa tunga-tunga sa ikaduha ka siglo human namatay si Kristo. Sa gidugayon sa panahon human ang daghang kristohanon nagbantay sa duha ka adlaw, samtang adunay uban nga sa gihapon nagpadayon sa pagbantay sa Sabado lamang.

Sa Marso 7 A.D. 321, si Constantino Dako nag-issue sa unang balaod Civil sa Domingo, nga nag-ahat sa tanang katawhan, gawas sa mga mag-uuma, sa imperio sa Roma nga magpahulay sa Adlawng Domingo. Kini, uban sa lima ka civil nga balaod nga dekreto ni Constantino dako mahitungod sa Domingo, nagmugna sa Legal nga balaod alang sa tanan. Domingo Civil nga balaodnongikan niadto nga panahon hangtud karon. Sa ikaupat ka siglo, ang Konselyo sa Laodicia nagdili sa mga Kristohanon gikan sa paglikay sa trabaho sa adlawng Sabado, samtang gipamog sa pagtahod sa adlawng Domingo paglikay sa trabaho kon mahimo ang tanan.

Ang kasaysayan nagpakita nga ang Domingo nga pagsimba ug pagbantay usa ka binuhat sa Tawo. Ang Bibliya walay panugot sa pagbiya sa pagbantay sa ikapito ka adlaw nga igpapahulay nga anaa sa ikaupat ka sugo. Si Profeta Daniel nagtaga nga panahon sa Kristohanon nga katuigan ang gahum sa pagpanglingla mohimo sa pag-usab sa Balaus sa Dios. (Daniel 7:25).

6. KINSAY NAGHIMO SA PAG-USAB?

Kinsa ang opisyal nga naghimo pag-usab sa Igpapahulay gikan sa ikapito ka adlaw ngadto sa unang adlaw sa semana? Ang Iglesya Katolika nag-angkon nga sila ang nagbuhat niini. Aron pagluwas sa nahugmo nga imperio sa Roma ang mga maalamong pangulo sa Iglesya maoy nag-usab sa adlaw sa pagsimba gikan sa Sabado ngadto sa Domingo.

Usa ka catecismo sa Iglesya Romano Katoliko mabasa:

"Q. Unsa may adlaw nga Igpapahulay?

"A. sabado ang adlawng Igpapahulay.

"Q. Nganong ato man gibantayan ang Domingo inay sa Sabado?

"A. Among gibantayan ang Domingo inay ang Sabado tungod sa Iglesya Katolika...gibalhin ang solemnidad gikan sa Sabado ngadto sa Domingo."--Peter Geierman, *The Convert's Catechism of Catholic Doctrine*(1957 edition), p.50.

Ang Iglesya Catolica magarbohon nga nagpahibalo nga ang tawhanon mga pangulo sa Iglesya naghimo niini nga kausaban.

"Ang Balaang Adlaw, ang Sabado, giusab gikan sa Sabado ngadto sa Domingo...wala gikan sa bisan asa nga texto sa kasulatan mao lamang ang autoridad, sila sa walay duhaduha mahimong mga Adventista del Septimo Dia, ug magbantay sa Sabado nga balaan." Cardinal Maida, Arsobispo sa Detroit, *Saint Catherine Catholic Church Sentinel, Algonac, Michigan, May 21, 1995.*

7. UNSAY GIHIMO UG GISULTI SA UBANG IGLESYA PROTESTANTE?

Opisyal nga mga documento nga naghisgut sa mga pagtoo sa daghang Protestante nga denominasyon nga miuyon nga ang Bibliya walay panugot alang sa pagbantay sa adlawng domingo.

Si Martin Luther, nagmugna sa Lutheran nga Iglesia, nagsulat sa Augsburg Confession, Articulo 28, parapo 9: "silang Romano Catolico] nag-angkon sa pag-ilis sa Igpapahulay nga Sabado ngadto sa Domingo, ang adlaw sa Ginoo, nga kasupak sa Decalogo[ang Napulo ka mga sugo],...nga wala nay laing ehemplo nga mas gipagarbo nila, kay sa pag-usab sa adlawng Igpapahulay. Ganhanan, miingon sila, ang gahum ug Autoridad sa Iglesia nga nakapausab sa usa sa napulo ka mga kasugoan."

Ang mga Methodist nga mga theologians nga si Amos Binney ug Daniel Steele nag-observer: "Tinuod nga walay pagmando alang sa mga puya nga bautismohan...ug nga aduna bay pagbantay nga balaan sa unang adlaw sa seman." (Theological Compend) New York: Methodist Book Corner, 1902), pp. 180-181.

Si Dr. N. Summerbell, historian sa Disciples of Christ o Christian Church, nagsulat: "Ang Romano Catoliko nga Iglesia sa kinatibuk-an nahamulag...sa dayon...Iyang gibaliktad ang ikaupat nga kasugoan pinaagi sa pagpahilayo sa Igpapahulay sa pulong sa Dios, ug nagmando sa Domingo ingon nga balaang adlaw."

8. UNSA MAY TINUOD NGA ISYO?

Kini nagadala kanato sa nawong por nawong uban sa mga pangutana: Nganong daghan mga Kristohanon nagbantay sa Domingo bisan kon walay pagtugot sa Bibliya? Ug ang labing importante, unsang adlaw ang akong bantayan? Ako bang sundon kadtong nanag-ingon, "Ako wala maghunahuna nga adunay kalainan unsang adlaw ang akong bantayan basta nga ako nagbantay sa usa ka adlaw sa pito?" O, ako bang kuwentahon nga mahinongdanon ang adlaw ni Jesus, atong maglalalang, nga nagtukod sa atong kalibutan, ug ang adlaw nga gitudlo sa Dios diha sa Napulo ka sugo: "ang ikapito ka adlaw nga Igpapahulay?"

Ania kita nagadumala subra pa sa gawas nga pagbantay, apan unsang adlaw ang husto sa Bibliya. Ang tinubdan nga Isyo mao ang pagkamatimuman kang Jesus. Ang atong magbubuhay nagpahin sa adlaw nga igpapahulay ingon nga "balaan," nga adlaw, ingon nga panahon alang kanato ug sa atong panimalay aron sa pagduol nga suod diha Kaniya alang sa kusog ug kabaskog. Kinsay akong tumanon? Si Kristo ba ang Anak sa Dios, o tawhanong tradisyon nga lahi ang adlaw nga akong gibantayan nga balaan? Ang pagpili klaro: Ang mga pagtudlo sa tawo o ang mga kasugoan sa Dios. Ang Pulong sa tawo o ang Pulong sa Dios. Ang tawhanon pag-usab og ang Balaang kasugoan.

Si Profeta Daniel nagwarning niadtong mosulay pag-usab sa panahon ug mga balaod," (Daniel 7:25) nagahunahuna sa pag-usab sa mga panahon ug balaod." Ang dios nanagtawag sa Iyang katawhan sa pagkamatimuman. Iyang gi-imbatar sila sa pagbantay sa Igpapahulay simbolo sa atong gugma ug pagkamau-nongon ngadto kaniya.

Si Jesus miingon, "kon nahigugma ikaw kanako, bantaye ang akong sugo." (Juan 14:15) ug Siya nag-saad sa kinatibuk-ang kalipay niadtong nahigma kaniya igo makatuman sa Iyang mga kasugoan. (Juan 15: 9-11). Aduna kitay kahibulongang manluluwas. Nahingawa siya kanato nga makasinati sa Iyang Gugma sa tanang kabuhong. Ang kasing-kasing nga dako alang niana nga Gugma.

Sa tanaman sa Getsemane si Kristo mitugyan sa hingpit ngadto sa kabubut-on sa Dios--bisin kon Iyang giatubang ang krus ug ang mga sala sa kalibutan nga naggun-ob sa Iyang kinabuhi. Sa Iyang paghilak ngadto sa Dios, "kuhaa kining copa gikan kanako, nagpabilin siya nga nagtugyan sa Iyang mga pangaliya, ug nagkanayon, "Apan dili sumala sa akong kabubut-on o pagbuot, kon dili sa imong kabubut-on." (Marcos 14:36).

Si Kristo nangandoy alang kanato aron makasinati sa katumanan sa tinuod nga kinabuhi nga nagtugyan ug gusto sab niya nga kita makasinati sa kalipay sa adlawng igpapahulay. Gusto niya nga kita mosalig kaniya igo nga makatuman kaniya sa tanang detalye sa kinabuhi. Kon ikaw magatubag ug magatuman sa tanan sa Iyang kasugoan, ikaw makasinati sa saad ni Jesus nga ang Iyang kalipay maana-a "kanimo" ug ang "imong kalipay" mamahingpit." (Juan 15:11).